

P6_TA(2005)0511

Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Eiropas Parlamenta rezolūcija par uzņēmumu un nodokļu sistēmu Eiropas Savienībā: kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze (2005/2120(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas neoficiālos sarunu dokumentus “Eiropas Savienības kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze” un “Izcelsmes valsts nodokļu sistēma maziem un vidējiem uzņēmumiem”, kas izdoti 2004. gada 7. jūlijā un izklāstīti 2004. gada 11. septembra neformālajā *Ecofin* (Ekonomikas un finanšu ministru) Padomes sēdē,
- ņemot vērā neformālo *Ecofin* Padomes 2004. gada 10. un 11. septembra sēdi Šeningenā,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam un Ekonomikas un sociālo lietu komitejai “Uz iekšējo tirgu bez šķēršļiem, kas saistīti ar nodokļiem. Stratēģija, lai radītu uzņēmumiem iespēju uz kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes maksāt nodokļus par savu darbību visā ES” (KOM(2001)0582),
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam un Ekonomikas un sociālo lietu komitejai “Iekšējais tirgus bez šķēršļiem, kas saistīti ar uzņēmumiem piemērojamiem nodokļiem, sasniegumi, notiekošie pasākumi un risināmās problēmas” (KOM(2003)0726),
- ņemot vērā Komisijas priekšsēdētāja *J.M.Barroso* (saskaņā ar Komisijas priekšsēdētāja vietnieku *G.Verheugen*) 2005. gada 2. februāra paziņojumu pavasara Eiropadomei “Sadarbība izaugsmes un darbavietu attīstībai. Jauns posms Lisabonas stratēģijā” (KOM(2005)0024),
- ņemot vērā Komisijas priekšsēdētāja *J.M.Barroso* (saskaņā ar Komisijas priekšsēdētāja vietnieku *G.Verheugen* un komisāriem *J.Almunia* un *V.Špidla*) 2005. gada 12. aprīļa paziņojumu par integrētajām pamatnostādnēm attiecībā uz izaugsmi un darbavietām (2005.– 2008. g.), kas ietver Komisijas ieteikumu par dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm un priekšlikumu Padomes lēmumam par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (KOM(2005)0141-2005/0057(CNS)),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2002. gada 14. marta rezolūciju par Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam un Ekonomikas un sociālo lietu komitejai attiecībā uz nodokļu politiku Eiropas Savienībā¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2003. gada 16. decembra atzinumu par priekšlikumu Padomes direktīvai, ar kuru groza Direktīvu 90/435/EEK par kopējo nodokļu sistēmu, ko piemēro mātesuzņēmumiem un meitasuzņēmumiem, kas atrodas dažādās dalībvalstīs¹,

¹ OV C 47 E, 27.2.2003., 591. lpp.

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2004. gada 10. marta atzinumu par priekšlikumu Padomes direktīvai, ar kuru groza 1990. gada 23. jūlija Direktīvu 90/434/EEK par kopēju nodokļu sistēmu, ko piemēro dažādu dalībvalstu uzņēmējiesabiedrību apvienošanai, sadalīšanai, to aktīvu pārvešanai un akciju maiņai²,
 - ņemot vērā Padomes 2001. gada 8. oktobra Regulu (EK) Nr. 2157/2001 par Eiropas uzņēmējiesabiedrības statūtiem³,
 - ņemot vērā Padomes 2001. gada 8. oktobra Direktīvu 2001/86/EK, ar ko papildina Eiropas uzņēmējiesabiedrības statūtus darbinieku iesaistīšanas jomā⁴,
 - ņemot vērā ES nodokļu konsultāciju uzņēmuma *Deloitte* 2004. gada 18. augustā veikto analizējošo pētījumu (*Taxud/2003/DE/305*) par potenciālajiem konkurences un diskriminācijas jautājumiem attiecībā uz ES nodokļu konsolidētās shēmas izmēģinājuma projektu Eiropas uzņēmējiesabiedrības statūtiem,
 - ņemot vērā Komisijas 2004. gada 10. septembra Eiropas nodokļu pārskatu⁵,
 - ņemot vērā pētījumu „Direktīvas par pakalpojumiem iekšējā tirgū projekta ietekme uz nodokļu iekasēšanu un nodokļu ieņēmumiem ES dalībvalstīs”, ko veicis Austrijas Ekonomikas institūts, pamatojoties uz pilnvaru, ko devis Eiropas Parlamenta Eiropas Savienības iekšpolitikas ģenerāldirektorāta A direktorāts – ekonomikas un zinātnes politika (Projekts Nr. IP/A/ECON/ST/2004-33),
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta reglamenta 45. pantu,
 - ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A6-0386/2005),
- A. tā kā Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 94. pantā ir paredzēta nepieciešamība saskaņot tos dalībvalstu tiesību, normatīvos un administratīvos aktus, kuri ietekmē iekšējā tirgus darbību,
- B. tā kā 2005. gada marta pavasara Eiropadomē Eiropas Savienība noteica Lisabonas stratēģijas atsākšanas galvenos virzienus, kuru pamatā ir zināšanas, konkurētspēja, izaugsme un nodarbinātība,
- C. tā kā jebkuru šķēršļu novēršana, kas kavē iekšējā tirgus labu darbību uzņēmumiem piemērojamu nodokļu līmenī, ir svarīgs elements Eiropas uzņēmumu konkurētspējas palielināšanai saskaņā ar jaunajām “integrētajām pamatnostādņēm”,
- D. tā kā tādi procesi kā ekonomiskā integrācija, pārstrukturēšana, pārrobežu uzņēmumu saplūšana un augsta starptautiskā konkurence rada nepieciešamību novērst jebkādas ar nodokļiem saistītus šķēršļus, kas kavē iekšējā tirgus pilnveidi un ekonomisko izaugsmi,
- E. tā kā uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmu pamatā joprojām ir dažādas bāzes, rodas

¹ OV C 91 E, 15.4.2004., 84. lpp.

² OV C 102 E, 28.04.2004., 569. lpp.

³ OV L 294, 10.11.2001., 1. lpp.

⁴ OV L 294, 10.11.2001., 22. lpp.

⁵ Eiropas nodokļu pārskats, Darba dokuments Nr. 3/2004.

šķēršļi uzņēmumu pārrobežu darbībai pārvaldes un ekonomisko izmaksu jomā,

- F. tā kā 25 dažādu nodokļu sistēmu pastāvēšana rada ne tikai paaugstinātas izmaksas un kavē to Eiropas uzņēmumu efektivitāti, kuri veic pārrobežu darbības, bet arī zaudējumus dalībvalstīm, kuri rodas dēļ krāpšanas, nosakot salīdzināmo cenu nodokļu vajadzībām un lai izvairītos no nodokļu maksāšanas, kā arī daudzas ar nodokļu tiesību aktiem saistītas problēmas,
- G. tā kā ir jānovērš faktori, kas rada konkurences izkropļojumus, un tā kā iekšējā tirgus labai darbībai ir jārada apstākļi, kas uzņēmumiem nodrošinātu vienādas iespējas,
- H. tā kā uzņēmumu nodokļu jautājums iekšējā tirgū ir būtisks arī no juridiskā viedokļa, jo palielinās juridisku strīdu un tiesas procesu skaits šajā jomā, un tā kā Eiropas Kopienu Tiesas spriedumi attiecībā uz dalībvalstu pasākumiem saistībā ar uzņēmumu nodokļiem vienmēr ir apstiprinājuši diskriminācijas un ierobežojumu aizliegumu, un tā kā ir nepieciešams pievērsties juridiskajām neskaidrībām, kas radušās tā iemesla dēļ, ka kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze (*CCCTB*) (ko, iespējams, pieņems nākotnē ciešākas sadarbības rezultātā) var piemērot uzņēmumiem un uzņēmumu filiālēm valstīs, kuras nevēlas pieņemt *CCCTB*,
- I. tā kā Komisijas pieņemtā nostāja attiecībā uz kopējā konsolidētā uzņēmumu nodokļa bāzes ieviešanu ir pilnībā līdzsvarota un sniedz vispiemērotāko risinājumu lielajiem uzņēmumiem, un tā ir jāuzskata par prioritāru pasākumu, kas jāīsteno uzņēmumu taksācijas jomā Eiropas līmenī; tā kā taksācijas iespēja saskaņā ar izcelsmes valsti mazajiem un vidējiem uzņēmumiem var vienkāršot uzņēmējdarbību ar nosacījumu, ka dalībvalstis noslēdz nepieciešamos divpusējos un daudzpusējos līgumus,
- J. tā kā kopējā konsolidētā uzņēmumu nodokļa bāzes mērķim ir jābūt kopējas Eiropas līmeņa nodokļa bāzes izveidei uzņēmumiem, kas veic pārrobežu darbības un kas ir nodibināti vismaz divās dalībvalstīs, kas būs efektīvāk, pārredzamāk un veicinātu investīcijas, pastāvot efektīvam vienotam Eiropas tirgum,
- K. tā kā Komisijas priekšlikums izmēģinājuma projektam, kas balstīts uz piederības valsts nodokļu sistēmu, varētu būt reāls un efektīvs instruments, lai samazinātu atbilstības izmaksas un novērstu nodokļu un administratīvos šķēršļus, kas ietekmē MVU darbību attiecīgo dalībvalstu reģionos, kuros ir salīdzināmi spēkā esošās taksācijas līmeņi, un tā kā šāda sistēma rada būtiskus vienkāršojumus, ja maza vai vidēja uzņēmuma īpašniekam ir jāzina un jāpiemēro tikai valsts nodokļu noteikumi, lai varētu darboties visā iekšējā tirgū,
- L. tā kā kopējās, konsolidētās nodokļa bāzes izveidei nav vērtības, ja tā nav efektīva, pārredzama un konkurētspējīga,
 - 1. konstatē, ka Eiropas uzņēmumus, kas darbojas iekšējā tirgū, kavē nodokļu šķēršļi, dubulta nodokļu uzlikšana un augstas atbilstības izmaksas, investējot un darbojoties citā dalībvalstī;
 - 2. konstatē, ka šķēršļi, ko radījušas ļoti atšķirīgas dalībvalstu uzņēmumiem piemērojamo nodokļu bāzes, kas ir spēkā uzņēmumiem, kuri veic pārrobežu darbību Eiropas Savienībā, nelabvēlīgi ietekmē ekonomisko izaugsmi un uzņēmumu konkurētspēju gan iekšējā, gan arī starptautiskajā tirgū;

3. atgādina, ka ciešāka sadarbība starp dalībvalstīm attiecībā uz uzņēmumu nodokļu bāzēm ir nepieciešama, lai novērstu nodokļu šķēršļus, kas saistīti ar īpašām problēmām, piemēram,
 - pārrobežu peļņas un zaudējumu kompensēšana,
 - salīdzināmo cenu noteikšana nodokļu vajadzībām,
 - apvienošanās un pārņemšanas darbības,
 - pārrobežu pārstrukturēšanas darbības un dividenžu izmaksa starp saistītiem uzņēmumiem;
4. apstiprina nepieciešamību reformēt uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi uzņēmumiem, kas darbojas iekšējā tirgū, lai to pielāgotu jaunajai Lisabonas stratēģijai ar mērķi nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret uzņēmumiem, vienkāršot pārvaldi, samazināt izmaksas, veicināt investīcijas, uzņēmumu konkurētspēju, izaugsmi un darbavietu radīšanu;
5. atzinīgi vērtē Komisijas jaunus priekšlikumu attiecībā uz kopējas konsolidētās uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes izveidi Eiropas līmenī, kas paredzēta lieliem uzņēmumiem, un priekšlikumu eksperimentāli piemērot izcelsmes valsts nodokļu sistēmu maziem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī konstatē Kopējās konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes (KKUINB) darba grupas radīšanu;
6. izsaka nožēlu par to, ka dažas dalībvalstis joprojām neatbalsta vajadzību pēc plašākas sadarbības nodokļu jautājumos, īpaši attiecībā uz uzņēmumu nodokļu bāzēm, ņemot vērā to, ka sadarbība starp dalībvalstīm attiecībā uz uzņēmumiem piemērojamo nodokļu sistēmu ir viens no instrumentiem, kas ietverts integrētajās pamatnostādņēs;

Eiropas Savienības kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze

7. uzsver, ka ir svarīgi pieņemt kopējo konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, kas ir saskaņā ar prasībām, kuras nepieciešams izpildīt, lai panāktu iekšējā tirgus integrācijas uzlabošanu; atbalsta Komisijas priekšlikumu un ir pārliecināts, ka kopējās konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes ieviešana uzņēmumiem, kas nodibināti vismaz divās dalībvalstīs – bāze, ar kuras palīdzību ir iespējams noteikt ar nodokli apliekamos ienākumus saskaņā ar vienotu noteikumu kopumu, kas noteikti Eiropas līmenī, un piemērojami atsevišķai uzņēmumu grupai, – ir labākais veids, kā efektīvi novērst nodokļu šķēršļus, kas traucē uzņēmumu pārrobežu darbībai;
8. apliecina, ka kopējās konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes ieviešana nekādā gadījumā nemazinās dalībvalstu pamata prerogatīvas attiecībā uz nodokļu jautājumiem un it īpaši to tiesības noteikt uzņēmumu ienākuma nodokļa valsts likmes; tomēr uzskata, ka uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes saskaņošana radīs pamatu pārredzamākai publiskā sektora un nodokļu politikai un radīs iespēju kapitālu izmantot maksimāli izdevīgi, veicinot Lisabonas stratēģijas mērķu sasniegšanu;
9. atgādina, ka kopējās uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes radīšanas mērķi Eiropas līmenī ir šādi:

- valstu atšķirīgo nodokļu sistēmu radīto šķēršļu novēršana,
 - pārvaldes vienkāršošana, birokrātijas sloga un atbilstības izmaksu mazināšana,
 - vienotu vienlīdzīgas attieksmes nosacījumu noteikšana uzņēmumiem, kas nodibināti dažādās dalībvalstīs,
 - spekulāciju, kas saistītas ar dubultu nodokļu uzlikšanu un nodokļu nemaksāšanas problēmu, novēršana;
10. uzskata, ka labākais veids, kā nodrošināt kopējās konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes radīšanu Eiropas līmenī, ir noteikt vienotu pamata standartu sistēmu ar tādu normatīvu palīdzību, kas balstās uz diviem savstarpēji papildinošiem pamata elementiem: jānosaka vienota nodokļu bāze saskaņā ar Eiropas noteikumiem un jāizveido konsolidācijas metode, kā arī nodokļu bāzes sadales metode starp iesaistītajām dalībvalstīm, kas uzņēmumiem ļautu kompensēt un konsolidēt peļņu un zaudējumus visā Eiropas Savienībā kopumā;
11. uzskata, ka mērķi ieviest *CCCTB* Eiropas līmenī varētu sasniegt arī ar ciešākas sadarbības palīdzību, ja dalībvalstis nespētu panākt vienprātīgu vienošanos; uzsver, ka ciešāka sadarbība, lai gan tā ir otrs labākais risinājums, salīdzinot ar dalībvalstu vienprātīgu vienošanos, ļaus lielai daļai Eiropas valstu progresēt kopējās uzņēmumiem piemērojamo nodokļu sistēmas izveidē iekšējā tirgū, tajā pašā laikā dodot iespēju citām dalībvalstīm pievienoties vēlāk;
12. atbalsta pakāpenisku pieeju, sākot ar brīvprātīgu kopējās konsolidētā nodokļa bāzes sākotnēju ieviešanu, ļaujot uzņēmumiem izvēlēties starp pašreizējām valstu nodokļu bāzēm un Eiropas nodokļa bāzi, tad veicot termiņa vidusposma novērtējumu, lai noskaidrotu, cik lietderīgi ir pāriet uz obligātu kopējo konsolidētā nodokļa bāzes sistēmu;
13. uzskata, ka Eiropas Savienības tiesību aktos, ar kuru palīdzību ievieš kopējo konsolidētā nodokļa bāzi, ir jānosaka:
- kopēji nodokļu principi, ko izmanto kā atskaites punktu Eiropas līmenī,
 - visi noteikumi un mehānismi, kas ir būtiski, lai noteiktu kopējo Eiropas nodokļa bāzi,
 - noteikumi attiecībā uz konsolidācijas īstenošanas procedūrām uzņēmumu grupām,
 - saikne starp uzņēmumu juridiskām un nodokļu grāmatvedības darbībām, t.i. grāmatvedības pamatprincipi ar nodokli apliekamo ieņēmumu noteikšanai nodokļu aprēķinam,
 - mehānisms to nodokļu sadalei starp dalībvalstīm, kuri iekasēti, balstoties uz kopējo konsolidētā nodokļa bāzi, kad to ir izvēlējušās dalībvalstu uzņēmumu grupas un kas jāpārvalda saskaņā ar pārredzamības un labas pārvaldības principu;
14. mudina dalībvalstis aktīvāk sadarboties nodokļu jomā, un apzinās, cik svarīgi ir nodrošināt dalībvalstu likumīgo finanšu interešu pienācīgu aizstāvību, it īpaši spēju iekasēt nodokļu ieņēmumus ar taisnīga, pārredzama, samērīga un vispāratzīta sadales mehānisma palīdzību;

15. lūdz Komisiju vēlāk, pēc seku analīzes, novērtēt, cik lietderīgi ir piemērot nodokļu sistēmu, kas balstīta uz kopējo konsolidētā nodokļa bāzi Eiropas uzņēmējdarbības statūtiem;

Izcelsmes valsts nodokļu sistēma maziem un vidējiem uzņēmumiem

16. atzīmē, ka maziem un vidējiem uzņēmumiem neizdodas pilnībā izmantot iekšējā tirgus priekšrocības un ka to izaugsmes iespējas tirgū, pārrobežu darbību un spēju uzsākt darbību citā dalībvalstī traucē šķēršļi, ko rada sarežģīta pārvaldība un augstas atbilstības izmaksas, kas saistītas ar atšķirīgajām valstu nodokļu sistēmām, kuras attiecīgi vairāk ietekmē MVU nekā lielos uzņēmumus;
17. uzskata, ka izcelsmes valsts nodokļu sistēmas piemērošana, iepriekš noslēdzot divpusējas un daudzpusējas vienošanās starp dalībvalstīm par visiem tehniskas dabas jautājumiem un izveidojot mehānismu nodokļu ieņēmumu sadalei starp dažādām iesaistīto valstu nodokļu pārvaldes iestādēm, lai izvairītos no nelabvēlīgas nodokļu konkurences, varētu lielā mērā vienkāršot mazo un vidējo uzņēmumu pārrobežu darbību; atbalsta Komisijas priekšlikumu izmēģinājuma projektam, kas balstīts uz šo sistēmu, kura rezultātā MVU varēs aprēķināt mātesuzņēmuma un visu pārējo citās dalībvalstīs, kuras piedalās projektā, nodibināto filiāļu un meitasuzņēmumu ar nodokli apliekamos ieņēmumus, piemērojot nodokļu noteikumus, kas ir spēkā minēto uzņēmumu izcelsmes valstī;
18. norāda, ka jaunās Lisabonas stratēģijas un pamatprogrammas jauninājumiem un konkurētspējai (2007—2013) primārais mērķis ir atbalstīt MVU, un ir pārliecināts, ka izmēģinājuma projektam var būt pozitīva ietekme uz MVU dzīvotspēju un konkurētspēju gan Eiropas, gan starptautiskā līmenī;
19. izsaka nožēlu par to, ka dalībvalstis neizrāda pietiekamu interesi un aktīvi neiesaistās to nodokļu šķēršļu novēršanā, kuri traucē MVU darbībai, un ka tās nemaz necenšas īstenot Komisijas ierosināto izmēģinājuma projektu; mudina dalībvalstis un it īpaši tās, kurām ir ekonomiski integrēti pārrobežu reģioni, piedalīties izmēģinājuma projektā un tādējādi gūt vērtīgu un pārmantojamu pieredzi;

o

o o
20. uzdod tā priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.